មាគ៌ាឆ្ពោះទៅរកការផ្សះផ្សាជាតិនៅកម្ពុជា

សេចក្តីផ្តើម

នៅឆ្នាំ២០០០ ខ្ញុំបានចូលបម្រើការជាបុគ្គលិកស្រាវជ្រាវនៅមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ដែលមានគោលដៅចម្បងពីរគឺ «ការចងចាំ» និង «យុត្តិធម៌» ។ គោលដៅទាំងពីរនេះជួយដល់ការស្ថាបនាសន្តិភាពនិងការផ្សះផ្សាជាតិនៅកម្ពុជា ។ នៅមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ខ្ញុំមានឱកាសស្វែងយល់អំពីប្រវត្តិសាស្ត្រនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ(ត្រូវបានស្គាល់ជាទូទៅថារបបខ្មែរក្រហម) ដែលកាន់អំណាចនៅប្រទេសកម្ពុជារវាងឆ្នាំ១៩៧៥-៧៩ ហើយបានបណ្តាលឲ្យប្រជាជនស្លូតត្រង់ប្រមាណពីរលាននាក់ស្លាប់បាត់បង់ជីវិតដោយសារការអត់ឃ្លាន ការបង្ខិតបង្ខំឲ្យធ្វើពលកម្មហួសកម្លាំង ជំងឺ និងការកាប់សម្លាប់ ។ នៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានបោះពុម្ពផ្សាយសៀវភៅរបស់ខ្ញុំមួយក្បាលដែលមានចំណងជើងថា «កងទ័ពខ្មែរក្រហមលេខ៧០៣ៈ ពីជ័យជម្នះឆ្ពោះទៅការបំផ្លាញខ្លួនឯង» ។

សៀវភៅដែលចេញរូបរាងមកនេះ គឺបានមកអំពីការស្រាវជ្រាវឯកសារដែលបន្សល់ទុកមកពីរបបខ្មែរក្រហម បទសម្ភាសន៍អតីតជនរងគ្រោះនិងជនដៃដល់នៃរបបខ្មែរក្រហម ។ សៀវភៅនេះរៀបរាប់អំពីដំណើរជីវិតអតីតជនរងគ្រោះ និងជនដៃដល់ទាំងនោះ ។

យុទ្ធជនទាំងនោះជាមនុស្សសាមញ្ញដូចមនុស្សរាល់គ្នាអីចឹងដែរ ពោលគឺជាមនុស្សដែលត្រូវបានដឹកនាំទៅរកផ្លូវខុសដោយមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមឆ្កួតលីលាមួយចំនួនតូច ។ ជនដែលត្រូវបានបោកប្រាស់នាំទៅរកផ្លូវខុស យើងមិនត្រូវស្អប់ខ្ពើមនិងភ័យខ្លាចនោះទេ ។ អ្វីដែលអ្នកទាំងនោះត្រូវការគឺ ការអប់រំ (មិនមែនជាការស្តីបន្ទោសឬដាក់កំហុស) ដោយនាំឲ្យចូលមករួមរស់នៅក្នុងសង្គមជាតិវិញ ។ ការឆ្លុះបញ្ចាំងនូវការពិតដូចដែលស្តែងនៅក្នុងសៀវភៅនេះនឹងជួយអ្នកអានកុំឲ្យមានអារម្មណ៍ថាសេចក្តីស្អប់គឺជាចម្លើយទៅនឹងរឿងរ៉ាវដ៏គួរឲ្យរន្ធត់នៃរបបខ្មែរក្រហម ។ ការពិតនឹងធ្វើឲ្យមានអារម្មណ៍ធូរស្បើយ លែងខ្វល់ខ្វាយនិងនាំឲ្យមានការរួបរួមផ្សះផ្សាជាមួយអ្នកផ្សេងទៀត ។

នៅអំឡុងពេលនៃការសរសេរសៀវភៅនេះ ជារឿយៗខ្ញុំបានទៅវិទ្យាល័យនិងមហាវិទ្យាល័យមួយចំនួននៅទីក្រុងភ្នំពេញដើម្បីនិយាយទៅកាន់សិស្សនិងនិស្សិតអំពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជានៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ។ ខ្ញុំបានចាប់អារម្មណ៍ចំពោះសិស្សនិងនិស្សិតជាច្រើននាក់ដែលសួរមកកាន់ខ្ញុំថា «តើហេតុដូចម្តេចបានជាប្រជាជនខ្មែរដែលមានចរិតស្លូតបូត សុភាពរាបសា បែរជាសម្លាប់មនុស្សយ៉ាងសាហាវព្រៃផ្សៃយ៉ាងដូច្នេះទៅវិញ?» ។ នេះគឺជាសំណួរដែលខ្ញុំពិបាកផ្តល់ចម្លើយ ។ ភ្ជាប់ជាមួយនឹងសំណួរនេះ ខ្ញុំបានបញ្ជាក់ថា ប្រហែលមានតែមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមប៉ុណ្ណោះដែលអាចផ្តល់នូវចម្លើយគួរឲ្យជឿជាក់បានចំពោះអំពើប្រល័យពូជសាសន៍នេះ ។

ចម្ងល់បែបនេះ ក៏បានកើតមានឡើងដូចគ្នាចំពោះជនរងគ្រោះនិងជនដៃដល់ថ្នាក់ក្រោមនៃរបបខ្មែរក្រហម ដែលខ្ញុំបានជួបសម្ភាសដែរ ។ អតីតអ្នកទោសមន្ទីរស-២១(គុកទួលស្លែង) ចំនួនពីរនាក់ដែលនៅរស់រានមានជីវិតរហូតមកទល់សព្វថ្ងៃបាននិយាយថាគាត់មិនដឹង និងមិនយល់ទាល់តែសោះរហូតមកទល់សព្វថ្ងៃនេះថាហេតុអ្វីបានជាខ្មែរក្រហមចាប់ខ្លួនគាត់ ។ នៅពេលវេលានិងទីកន្លែងខុសគ្នា ខ្ញុំបានសួរសំណួរមួយទៅកាន់អតីតយុទ្ធជនមន្ទីរស-២១ចំនួន៩នាក់ថា «តើហេតុអ្វី បានជាអ្នកទោសខ្មែរក្រហមទាំងនោះត្រូវតែយកទៅសម្លាប់ចោល?» ។ ចម្លើយជារួមរបស់អ្នកទោសទាំងនោះគឺ «អង្គការប្រាប់ថា មនុស្សដែលអង្គការចាប់យកមកទីនោះ (ស-២១) គឺជាខ្មាំង ។ យើងត្រូវតែធ្វើការតាមតួនាទីរបស់ខ្លួន ។ យើងមិនត្រូវដឹងអំពីកិច្ចការរបស់អ្នកដទៃ ។ បើយើងមិនធ្វើតាមអង្គការ យើងនឹងត្រូវស្លាប់ បងប្អូននិងឪពុក

ម្តាយយើងក៏ត្រូវស្លាប់ដូចយើងដែរ ។»

សំណួរនិងភាពស្រពេចស្រពិលអំពីប្រវត្តិសាស្ត្របែបនេះ បានបង្កើតឲ្យមាននូវភាពមិនស្ងប់អារម្មណ៍ ការចោទប្រកាន់ ការចងអាឃាដគ្នា ភាពវិលវល់នឹងអតីតកាលដែលជាមរតកនៃរបបខ្មែរក្រហម ។ ស្ថានភាពកម្ពុជាបច្ចុប្បន្នត្រូវតែមានដំណោះស្រាយនិងបញ្ចប់នូវបញ្ហាខាងលើនេះ ។ សន្តិភាពនិងការផ្សះផ្សាជាតិនឹងនាំឲ្យមានលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនិងការអភិវឌ្ឍន៍ ។ ប្រសិនបើគ្មានយុត្តិធម៌ពិតប្រាកដ ក៏គ្មានសន្តិភាពដែរ ។

វិធាននានាចំពោះដំណើរការផ្សះផ្សាជាតិនេះ ខ្ញុំនឹងបង្ហាញតាមរយៈបទពិសោធន៍ដែលខ្ញុំធ្លាប់បានបម្រើការនៅមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ។ វាមិនមែនជាការងាយស្រួល និងអាចកើតឡើងតែមួយពព្រិចភ្នែកនោះទេ ហើយក៏មិនមានវិធីដែលអាចផ្លាស់ប្តូរទស្សនៈរបស់ប្រជាជនខ្មែរ ចំពោះការគិតអំពីខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃភ្លាមៗនោះដែរ ។ លោក ឆាំង យុ នាយកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាយល់ឃើញថា «ការផ្តល់ឱកាសឲ្យអតីតជនរងគ្រោះនិងជនដៃដល់និយាយ និងស្តាប់ពីការពិតទាំងសងខាងនឹងនាំឲ្យមានការរសាយចិត្ត ។ ប្រសិនបើមិនបានស្តាប់ពីទាំងសងខាងតើនឹងអាចដឹងការពិតយ៉ាងដូចម្តេច? តើយើងនឹងត្រូវអត់ឱននិងផ្សះផ្សាគ្នាយ៉ាងដូចម្តេច?» ។

ដើម្បីជាមធ្យោបាយនិងដំណោះស្រាយចំពោះការផ្សះផ្សាជាតិនៅកម្ពុជា ជាដំបូងខ្ញុំនឹងបង្ហាញដោយសង្ខេបអំពីភាពមិនចុះសម្រុងគ្នារវាងអតីតជនរងគ្រោះនិងជនដៃដល់ បន្ទាប់ពីការដួលរលំនៃរបបខ្មែរក្រហមនៅឆ្នាំ១៩៧៩ ។ រឿងរ៉ាវពិស្តារអំពីជីវិតរបស់អ្នកទាំងនោះ ខ្ញុំបានកត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅរបស់ខ្ញុំក្នុងទំព័រ១៤៦ ។ នៅផ្នែកទីមួយខ្ញុំនឹងបង្ហាញអំពីវិធានមួយចំនួនដែលខ្ញុំបានធ្វើជាមួយអតីតជនរងគ្រោះនិងជនដៃដល់នៃរបបខ្មែរក្រហមមួយក្រុម ។ នៅផ្នែកទីពីរ ខ្ញុំនឹងបង្ហាញអំពីកម្មវិធីនានាដោយសង្ខេប (ពត៌មានពិស្តារសូមមើល www.dccam.org) ដែលមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានធ្វើដំណើរការសន្តិភាពនិងការផ្សះផ្សាជាតិនៅកម្ពុជា ទាំងនៅមុននិងក្រោយពេលដែលមានតុលាការកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម ។ ជាមួយគ្នានេះខ្ញុំនឹងបង្ហាញនូវតួនាទីតុលាការចម្រុះរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងអង្គការសហប្រជាជាតិដែលនឹងកើតឡើងនាពេលខាងមុខចំពោះការថែរក្សាសន្តិភាពនិងការផ្សះផ្សាជាតិពិតប្រាកដនៅកម្ពុជា ។ ខ្ញុំទាញសន្និដ្ឋានដោយពិភាក្សាទៅលើការទាមទារយុត្តិធម៌ សន្តិភាព ការផ្សះផ្សាជាតិរបស់ជនរងគ្រោះក្រោមអំពើទារុណកម្មនៃរបបខ្មែរក្រហម វឌ្ឍនភាពប្រជាធិបតេយ្យនិងសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសកម្ពុជា ។

បទពិសោធន៍នៅតាមមូលដ្ឋាន

ឱកាសបានដឹងអំពី «ការពិត» ដែលនាំឲ្យកើតមានអំពើប្រល័យពូជសាសន៍នៅប្រទេសកម្ពុជាដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងនៃរបបខ្មែរក្រហមពីថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥រហូតដល់ថ្ងៃទី៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ គឺមានសារសំខាន់ខ្លាំងណាស់សម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជាក៏ដូចជាពិភពលោកទាំងមូល ។ ចាប់តាំងពីរបបខ្មែរក្រហមដួលរលំអស់រយៈពេលជាងពីរទសវត្សរ៍ទៅ ហើយដែលសំណួរមិនទាន់មានចម្លើយជាច្រើនបានបន្សល់ទុកដូចជាៈ តើហេតុអ្វីបានជារបបខ្មែរក្រហមកើតឡើង? វាកើតឡើងយ៉ាងដូចម្តេច? អ្វីខ្លះបានកើតឡើង? ហេតុអ្វីបានជាប្រជាជនខ្មែររាប់លាននាក់ស្លាប់បាត់បង់ជីវិត? ជាមួយនឹងសំណួរទាំងអស់នេះ អតីតមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមមានឱកាសបង្វែងដានការពិត និងលាក់លៀមនូវអំពើជាច្រើនដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងរយៈពេលនៃការកាន់អំណាច ។ ការដែលមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមមានឱកាសនិយាយបែបនេះបានធ្វើឲ្យជនរងគ្រោះនិងកម្មាភិបាលថ្នាក់ក្រោមកាន់តែវិលវល់នឹងស្រមោលអតីតកាលដែលដិតជាមមកពីការដឹកនាំកំផ្លូតលីលា ។

ពីធម្មជាតិ ប្រជាជនខ្មែរមានចរិតស្លូតបូត ទៀងត្រង់ រួសរាយរាក់ទាក់ញញឹមញញែមជានិច្ចដែលខ្មែរនិយមហៅថា «ញញឹមអប្សរា» ឬ «ញញឹមបាយ័ន» ។ ដោយសារមានភាពជិតស្និទ្ធនឹងវត្តអារាមព្រះពុទ្ធសាសនាថែមទៀតនោះ កម្រមានអ្នកណាហ៊ានបំពារបំពានលើជីវិតមនុស្ស និងសូម្បីតែជីវិតសត្វក៏ដោយ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យខ្មែរបានប្រៀនប្រដៅកូនចៅឲ្យយល់ឃើញថា អ្នកដែលរកស៊ីចិញ្ចឹមជីវិតដោយការសម្លាប់សត្វដូចជា គោ ជ្រូក មាន់ ទា យកសាច់ ទៅលក់ គឺជាមុខរបរដែលមិនចម្រុងចម្រើនឡើយ ។ ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយ

ដែលបានមកពីរបរនេះ គឺជាទ្រព្យក្តៅក្រហាយ ។ ក៏ប៉ុន្តែចាប់តាំងពីមានបដិវត្តន៍ខ្មែរក្រហម ស្ថានភាពដែលគួរឲ្យកត់សម្គាល់ គឺចរិតខ្មែរមួយចំនួនបានផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងច្រើន ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយអនាគតកម្ពុជាត្រូវតែរំដោះឲ្យរួចពីមរតកបែបនេះ ។

បន្ទាប់ពីការដួលរលំនៃរបបខ្មែរក្រហមនៅថ្ងៃទី៧ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ អតីតកម្មាភិបាល ខ្មែរក្រហមមួយចំនួនជាពិសេសកងសន្តិសុខត្រូវប្រជាជនចាប់យកទៅសម្លាប់ដើម្បីសងនូវការឈឺចាប់ដែលខ្លួនទទួលរងនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ។ កងសន្តិសុខមួយចំនួនត្រូវប្រជាជនសម្លាប់ដោយវាយនឹងព្រនង់ កាប់នឹងកាំបិតពូថៅ ដុតទាំងរស់ បាញ់សម្លាប់ចោល ចងទម្លាក់ទឹក...។ ប្រជាជនខ្មែរជាច្រើននាក់បាននិយាយពីអំពើឃោរឃៅនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ។ ថ្មីៗបន្ទាប់ពីរួចផុតពីការសម្លាប់រង្គាលសាច់ញាតិដែលបានមកជួបជុំគ្នាតែងតែនិយាយអំពីការលំបាកវេទនានៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមនៅមុនពេលបន្តការសន្ទនារឿងរ៉ាវផ្សេងៗទៀត ។

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០០ ខ្ញុំបានជួបសម្ភាសជាមួយអតីតកងទ័ពខ្មែរក្រហមចំនួន៤០នាក់ដែលធ្លាប់ការពារនៅព្រំដែនកម្ពុជា-វៀតណាម ។ មនុស្សភាគតិចបំផុតដែលនិយាយមកកាន់ខ្ញុំដោយមិនមានការភិតភ័យ ផ្ទុយទៅវិញមនុស្សភាគច្រើនក្នុងចំណោមនោះនិយាយដោយលាក់លៀម ។ ទោះបីជាអ្នកទាំងនោះមិនបានធ្វើការនៅកន្លែងសម្លាប់មនុស្សក៏ដោយ ក៏ប៉ុន្តែអតីតកាលដែលធ្លាប់បម្រើឲ្យខ្មែរក្រហម ប្រហែលជាអ្នកទាំងនោះយល់ថាមិនគួរបើនិយាយឬមួយនិយាយទៅនឹងអាចមានបញ្ហាដល់គ្រួសាររបស់ខ្លួន ។ ជួនកាលអ្នកទាំងនោះមិនហ៊ានឆ្លើយសូម្បីតែសំណួរសាមញ្ញដូចជា «អ្នករស់នៅកន្លែងណា ឬធ្វើការនៅកន្លែងណានៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម?» ។ ម្តងម្កាល សំណួរបែបនេះត្រូវបានឆ្លើយកាត់ដោយប្រពន្ធឬប្តីរបស់អតីតកងទ័ពខ្មែរក្រហមទាំងនោះទៅវិញ ។ ប៉ុន្តែបន្ទាប់ពីការជជែកពីនេះពីនោះដែលនាំឲ្យអ្នកទាំងនោះយល់អំពីគោលបំណងនៃបទសម្ភាសន៍ខ្ញុំអាចទទួលបានពត៌មានមួយផ្នែក ។

ផន (មិនមែនជាឈ្មោះពិតប្រាកដ) ត្រូវជាប្រពន្ធរបស់ប្រធានសន្តិសុខឃុំម្នាក់ដែលសព្វថ្ងៃរស់នៅក្នុងខេត្តតាកែវបាននិយាយថាៈ «ភ្លាមៗបន្ទាប់ពីរបបខ្មែរក្រហមដួលរលំប្តីខ្ញុំត្រូវប្រជាជនដែលមានសាច់ញាតិស្លាប់នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមចាប់យកទៅចងវាយធ្វើបាបនិងដុតទាំងរស់នៅលើទួលកប់ខ្មោចមួយស្ថិតនៅខាងកើតភូមិ ។ ខ្ញុំមានការខ្លោចចិត្តយ៉ាងខ្លាំង ។ ប្តីខ្ញុំបានអង្វរករអ្នកស្រុកដែរ ប៉ុន្តែឥតប្រយោជន៍» ។

សព្វថ្ងៃនេះ ផន រស់នៅជាមួយកូនស្រីពីរនាក់ ។ ឆ្លើយនឹងសំណួរដែលថា «យល់ដូចម្តេចចំពោះការស្លាប់របស់ប្តីមីង?» ។ ផន បានឆ្លើយថា «ខ្ញុំមិនដឹងថាយ៉ាងម៉េចទេ ។ នេះគឺជាកម្មផលរបស់គាត់» ។ ប្រជាជនដែលធ្លាប់រស់នៅជាមួយគ្រួសារ ផន នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមបាននិយាយថា ប្តីរបស់ ផន ជាមនុស្សឃោរឃៅបំផុត ។ អ្នកណាក៏ខ្លាចប្តីរបស់ ផន ដែរ ។ គាត់សម្លាប់មនុស្ស ហើយស៊ីថ្លើមមនុស្សទៀត ។

ទុយ គិន

នៅឆ្នាំ១៩៨៤ ទុយ គិន ត្រូវបានអជ្ញាធរខេត្តកណ្តាលចាប់ឃុំខ្លួនអស់រយៈពេល១៨ខែ ដោយចោទប្រកាន់ពីបទធ្លាប់បម្រើរបបខ្មែរក្រហម និងថាបានសម្លាប់មនុស្សចំនួន៣០០នាក់ នៅមន្ទីរសន្តិសុខស-២១ (គុកទួលស្លែង) ។ មូលហេតុដែលនាំទៅដល់ការចោទប្រកាន់បែបនេះដោយសារតែមានរូបថតពាក់កណ្តាលខ្លួនរបស់ គិន មួយសន្លឹកដែលថតនៅក្នុងសម័យខ្មែរ-ក្រហមមានដាក់តាំងនៅសារមន្ទីរឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ទួលស្លែង ។ តាមរយៈប្រវត្តិរូបនិងសាក្សីមួយចំនួនដែលធ្លាប់ស្គាល់ គិន បាននិយាយថា គិន បានធ្វើការនៅមន្ទីរស-២៤ ដែលជាកន្លែងលត់ដំអ្នកទោសនិងជាសាខារបស់មន្ទីរស-២១ ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ គិន បាននិយាយថា «ខ្ញុំសុំស្បថ ខ្ញុំមិនដែលបានសម្លាប់អ្នកណាម្នាក់ឡើយ ។ ប្រសិនបើយ៉ាងដូច្នេះមែន សូមទេព្តាបរាមុខខ្ញុំទៅចុះ» ។ ទោះជាគាត់ត្រូវបានដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពវិញក៏ដោយ ក៏គាត់កំពុងនៅដោយមានការសង្ស័យ និងការគុំគួនពីអ្នកស្រុកនៅឡើយ ។

ញៀប ហូ អតីតយុទ្ធជនកងការពារអ្នកទោសនៅមន្ទីរ

ញ៉ៀប ហូ

ស-២១ បាននិយាយថា "អ្នកស្រុកបានហៅខ្ញុំថាមេខ្មែរក្រហម ។ ខ្ញុំមិនខឹងនឹងគេទេ ព្រោះខ្ញុំធ្លាប់ធ្វើពីមុនមកមែន ។ អ្នកស្រុកភាគច្រើនបានដឹងថា ខ្ញុំធ្លាប់ធ្វើការនៅគុកទួលស្លែង ។ ខ្ញុំមិនតូចចិត្តទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំអាណិតប្រពន្ធ និងកូនរបស់ខ្ញុំ" ។

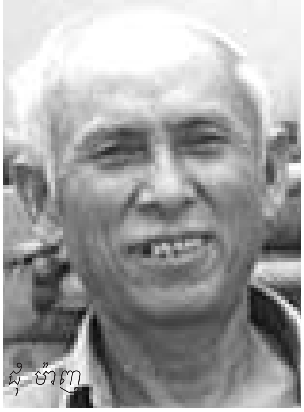
ជុំ ម៉ាញ

វៀងរាល់រដូវបុណ្យភ្ជុំ ជុំ ម៉ាញ បានយកម្ហូបអាហារទៅប្រគេនព្រះសង្ឃដើម្បីឧទ្ទិសដល់វិញ្ញាណក្ខ័ន្ធប្រពន្ធនិងកូនរបស់គាត់ដែលខ្មែរក្រហមបានបាញ់សម្លាប់នៅនឹងមុខគាត់ ខណៈពេលដែលខ្មែរក្រហមកៀរអ្នកទោសនៅមន្ទីរស-២១ និងប្រជាជនឆ្ពោះទៅព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ នៅឆ្នាំ១៩៧៩ ។ ជុំ ម៉ាញ នៅនឹកឃើញរឿងរ៉ាវទាំងអស់នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ។ ជាងនេះទៅទៀតបន្ទាប់ពីឮថា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានិងអង្គការសហប្រជាជាតិបង្កើតសាលាក្តីដើម្បីវិនិច្ឆ័យក្តីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម កាន់តែធ្វើឲ្យគាត់សម្រានមិនសូវលក់និងមួងម៉ាលយល់សប្តិឃើញអំពីជីវិតគាត់នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ។

ប៊ូ ម៉េង

ប៊ូ ម៉េង បានត្រឡប់ទៅរស់នៅស្រុកកំណើតវិញ បន្ទាប់ពីមានសំណាងរួចផុតពីការសម្លាប់រង្គាលនៅមន្ទីរស-២១ ។ ម៉េង បានរស់នៅក្នុងឃុំជាមួយគ្នានឹង ហ៊ឹម ហ៊ុយ អតីតអនុប្រធានកងការពារអ្នកទោសនៅមន្ទីរស-២១ និងធ្លាប់ដឹកអ្នកទោសយកទៅកន្លែងសម្លាប់នៅជើងឯក ។ ហ៊ុយ និយាយថា ឌុច ប្រធានមន្ទីរស-២១ និងហ៊ិ អនុប្រធានមន្ទីរនេះធ្លាប់បញ្ជាគាត់ឲ្យសម្លាប់អ្នកទោសនៅជើងឯកចំនួន៥នាក់ ដោយវាយនឹងដែកគោ្វរទេះ ។ ម៉េង ស្អប់ ហ៊ុយ យ៉ាងខ្លាំងរហូតដល់ចង់សម្លាប់ ហ៊ុយ ដើម្បីសងនូវការឈឺចាប់ដែល ហ៊ុយ និងបក្ខពួកធ្លាប់បានធ្វើមកលើរូបគាត់កាលនៅមន្ទីរស-២១ ។

ឆ្ពោះទៅរកការផ្សះផ្សាជាតិនៅកម្ពុជា

អ្នកសិក្សាជាន់ខ្ពស់ជាច្រើននាក់បានព្យាយាមឲ្យនិយមន័យស្រដៀងៗគ្នា ចំពោះពាក្យ "ការផ្សះផ្សា" ។ សាស្ត្រាចារ្យ អែនឌ្រូ រីកបាយ បានពន្យល់ថា "ការផ្សះផ្សាគឺសំដៅទៅលើអនាគត ហើយតម្រូវឲ្យមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីសំណាក់អ្នកដែលបានបែកបាក់នឹងគ្នាតាមរយៈភាពអមិត្ត ។ ចំណុចសំខាន់នៃដំណើរការផ្សះផ្សា គឺការរៀបចំខ្លួនជាស្រេចរបស់មនុស្សក្នុងការប្រមើមើលទៅអនាគតមួយរួមគ្នា ។ ដើម្បីឲ្យមានអនាគតមួយរួមគ្នា មនុស្សទាំងនោះមិនត្រូវបំភ្លេច ប៉ុន្តែត្រូវបេះអត់ឱនចំពោះអតីតកាល ។ ដូច្នេះត្រូវស្ថិតនៅក្នុងជំហរមួយចង់ធ្វើដំណើរទៅមុខរួមគ្នា" ។ ហ៊ីស្សគីអាស អាសេហ្វា អធិប្បាយថា "ទ្រឹស្តីនៃការផ្សះផ្សាមិនមែនត្រឹមតែព្យាយាមរកដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហានានា ដែលជាដើមហេតុនៃជម្លោះប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវធ្វើការដើម្បីផ្លាស់ប្តូរទំនាក់ទំនងរបស់ភាគីជម្លោះពីការមិនពេញចិត្តនិងប្រទូស្តរ៉ាយមកជាមិត្តភាព និងសុខដុមរមនា ។ ពិតណាស់ដើម្បីឲ្យគុណសម្បត្តិនេះកើតឡើង ភាគីទាំងសងខាងត្រូវចំណាយពេលនិងចូលរួមស្មើៗគ្នាយ៉ាងអស់ពីចិត្តនៅក្នុងដំណើរការឈានទៅរកដំណោះស្រាយ ។ សម្រាប់បញ្ហាការផ្សះផ្សាជាតិនៅកម្ពុជា លោក ឆាំង យុ នាយកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា បញ្ជាក់ថា "ដើម្បីឲ្យមានការផ្សះផ្សាជាតិត្រូវតែប្រឈមមុខនឹងការពិតនិងរកយុត្តិធម៌" ។ លោក ឆាំង យុ បានបន្ថែមថា "ការពិត" នឹងនាំឲ្យមនុស្សរសាយចិត្ត ឬរសាយគំនុំ ហើយ"យុត្តិធម៌" គឺមិនមែនជាការសងសឹកទេ ។

អតីតយុទ្ធជនខ្មែរក្រហមជាច្រើនដែលខ្ញុំបានជួបសម្ភាសតែងតែយល់ថា ខ្លួនគឺជាជនរងគ្រោះនៃប្រវត្តិសាស្ត្រ ប៉ុន្តែនៅក្នុងក្រសែភ្នែកប្រជាជនដែលជាជនរងគ្រោះជាច្រើននាក់បានយល់ថាអ្នកទាំងនោះគឺជាជនដៃដល់ ។ ទាំងនេះគឺបញ្ហាស្មុគស្មាញដែលប្រជាជនខ្មែរកំពុងប្រឈមមុខ បន្ទាប់ពីការផុតរលត់ទៅនៃ

របបខ្មែរក្រហម ។ នេះប្រសិនបើមិនបានស្តាប់ពាក្យសម្តីទាំងសងខាង តើយើងនឹងអាចបានដឹងអំពីការពិតយ៉ាងដូចម្តេច? តើធ្វើដូចម្តេចទៅទើបអាចរកយុត្តិធម៌ឲ្យជនរងគ្រោះក្រោមអំពើទារុណកម្មនិងសមាជិកគ្រួសាររបស់គេ? តើធ្វើដូចម្តេចដើម្បីអាចចៀសវាងបាននូវការសងសឹកគ្នាទៅវិញទៅមក? ប្រទេសកម្ពុជានឹងមិនអាចអភិវឌ្ឍទៅមុខជាមួយនឹងអតីតកាលបែបនេះបានឡើយ ។

ការពិតនិងការរសាយចិត្ត

ដោយកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងអស់គ្នានឹងនាំឲ្យមានការផ្សះផ្សាជាតិនៅកម្ពុជាពិតប្រាកដ ។ បទពិសោធន៍របស់ខ្ញុំក្នុងការនាំឲ្យមានការរសាយចិត្តដល់អតីតជនរងគ្រោះ និងជនដៃដល់មួយក្រុមនោះគឺផ្តល់ឱកាសឲ្យទាំងសងខាងនិយាយ“ការពិត” ។ ជាច្រើនឆ្នាំមកហើយដែលអ្នកទាំងនោះរស់នៅដោយជិតដាមនិងវិលវល់ជាមួយនឹងអតីតកាលនៃរបបខ្មែរក្រហម ។ ការបង្ហាញនូវការពិតតាមរបៀបនេះបន្តិចម្តងៗ ទាំងសងខាងកាន់តែយល់ច្បាស់អំពីមូលហេតុដែលនាំឲ្យមានការមិនចុះសម្រុងនឹងគ្នាកន្លងមក ហើយអាចទទួលស្គាល់ការពិតដោយស្ងៀមស្ងាត់នៅក្នុងចិត្ត ។ នៅទីបញ្ចប់ប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូលអាចសម្រេចបាននូវ“ការផ្សះផ្សាជាតិ” ។

ម៉ែន ឡាយ

ម៉ែន ឡាយ ភេទស្រី អាយុ៦៨ឆ្នាំ (សព្វថ្ងៃរស់នៅខេត្តកណ្តាល) បានបាត់កូនប្រុសរបស់គាត់ជិត៣០ឆ្នាំទៅហើយ ចាប់តាំងពីចូលបម្រើបដិវត្តន៍នៅឆ្នាំ១៩៧០ ។ គាត់មិនប្រាកដក្នុងចិត្តថា កូនប្រុសរបស់គាត់ស្លាប់ឬនៅរស់នៅឡើយទេ ។ នៅឆ្នាំ២០០១ ខ្ញុំបានទៅផ្ទះគាត់ជាមួយនឹងចម្លើយសារភាពរបស់ មិន កាន ដែលជាកូនប្រុសរបស់គាត់ ។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក ឡាយ បានដឹងច្បាស់ថា កូនប្រុសរបស់គាត់ត្រូវខ្មែរក្រហមសម្លាប់នៅមន្ទីរស-២១ ។ ឡាយ មានប្រសាសន៍ថា គាត់ឈប់រកគ្រូទាយអំពីជោគវាសនាកូនប្រុសរបស់គាត់ទៀតហើយ ហើយនឹងធ្វើបុណ្យឧទ្ទិសកុសលដល់កូនប្រុសរបស់គាត់ ។ អ្នកស្រាវជ្រាវរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានជួបករណីស្រដៀងគ្នានេះជាច្រើន ។ នេះគឺជាអ្វីដែលយើងតែងតែនិយាយថា “ការពិតអាចធ្វើឲ្យអ្នកមានអារម្មណ៍ធូរស្បើយលែងខ្វាយខ្វល់” ។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៨៤ ទុយ គិន ត្រូវបានអាជ្ញាធរខេត្តកណ្តាលឃុំឃាំងអស់រយៈពេល១៨ខែ ដោយចោទប្រកាន់ពីបទធ្លាប់បម្រើការកងទ័ពខ្មែរក្រហម ។ ទោះបីជា គិន ត្រូវបានដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពវិញក៏ដោយ ក៏គាត់ត្រូវចំណាយពេលវេលាជាច្រើនឆ្នាំ រស់នៅក្នុងភាពមន្ទិលសង្ស័យពីសំណាក់ញាតិជិតខាង ចំពោះអតីតភាពដែលជិតដាមពីរបបខ្មែរក្រហម ។ គិន បានដឹងថា អ្នកភូមិមួយចំនួនស្អប់គាត់ ហើយហៅគាត់ថាជា “ពួកខ្មែរក្រហម” ។ គិន និយាយថា “ខ្ញុំមិនខឹងនឹងគេទេ ។ នេះដោយសារតែខ្ញុំធ្លាប់ធ្វើកងទ័ពនារីឲ្យ ប៉ុល ពត ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនដែលសម្លាប់មនុស្សទេ” ។ គ្រូពេទ្យឃុំម្នាក់ដែលធ្លាប់បានព្យាបាលជំងឺឲ្យ គិន បាននិយាយថា ពីមុនគាត់ស្អប់ គិន ខ្លាំងណាស់ ។ គាត់ចង់សម្លាប់ គិន ទៀតផង ពីព្រោះ គិន ជាកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហម ។ គ្រូពេទ្យរូបនេះបាននិយាយទៀតថា អ្នកភូមិមួយចំនួនក៏ធ្លាប់គិតដូចគាត់ដែរចំពោះអតីតកាលរបស់ គិន ។ បន្ទាប់ពីការព្យាបាលជំងឺរបស់ គិន កន្លងមកនិងការស្វែងយល់កាន់តែច្រើនអំពីរឿងរ៉ាវនេះ គ្រូពេទ្យរូបនោះបានប្រែប្រួលចិត្តយ៉ាងច្រើនចំពោះ គិន ។ គាត់បាននិយាយថា ឥឡូវនេះគាត់លែងស្អប់ គិន ទៀតហើយ ។ ការព្យាបាលពេលខ្លះគាត់មិនបានយកប្រាក់ពី គិន ឡើយ ។ គាត់បញ្ជាក់ថា គិន គ្រាន់តែជាឧបករណ៍របស់ខ្មែរក្រហមប៉ុណ្ណោះ ។

ឧទាហរណ៍ចុងក្រោយមួយទៀតគឺការផ្លាស់ប្តូរអារម្មណ៍របស់អតីតអ្នកទោសនៅមន្ទីរស-២១ម្នាក់ បន្ទាប់ពីបានគូរគំនូរអំពីរបបខ្មែរក្រហមជាច្រើនផ្ទាំង ។ ប៊ូ ម៉េង បានបំពេញភារកិច្ចជាអ្នកស្ម័គ្រចិត្តដោយគូររូបភាពក្រោមប្រធានបទ “ការផ្សះផ្សាជាតិ” ដើម្បីបង្ហាញដល់មនុស្សជំនាន់ក្រោយអំពីរបបខ្មែរក្រហម ។ នៅមុនពេលគូរគំនូរឲ្យមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ប៊ូ ម៉េង មានកំហឹងយ៉ាងខ្លាំងចំពោះ ហ៊ឹម ហ៊ុយ ដែលធ្លាប់បានធ្វើទារុណកម្មមកលើរូបគាត់ និងអ្នកទោសដទៃទៀតនៅទីនោះ ។ ប៉ុន្តែថ្មីៗនេះ ឆ្លើយនឹងសំណួរដែលថា “យល់យ៉ាងដូចម្តេចចំពោះយុទ្ធជនខ្មែរក្រហម ជាពិសេស ហ៊ឹម ហ៊ុយ?” ។ ប៊ូ ម៉េង បានឆ្លើយថា

គាត់មិនចង់ឲ្យមានការសងសឹកគ្នាទៅវិញទៅមកមិនចេះចប់មិនចេះហើយនោះទេ ។ គេនឹងទទួលផលវិញតាមអំពើដែលគេធ្វើ ។ គេត្រូវតែប្រឈមមុខចំពោះមុខច្បាប់ ។

នៅខែឧសភា ឆ្នាំ២០០២ អតីតយុទ្ធជននៃមន្ទីរស-២១ ឬគុកទួលស្លែងចំនួនប្រាំមួយនាក់បានជួបជុំគ្នាឡើងវិញ នៅសារមន្ទីរឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ទួលស្លែងតាមការស្នើសុំរបស់លោក ប៉ាន់ ឫទ្ធី ដើម្បីថតខ្សែភាពយន្តឯកសារ ។ អ្នកទាំងនេះមិនបានស្លៀកសម្លៀកបំពាក់ខ្មៅ និងពាក់មួកកន្ទឹបដូចកាលពីសម័យបដិវត្តន៍ខ្មែរក្រហមនោះទេ ។ អ្នកទាំងនេះបានធ្វើដំណើរមួយៗចូលទៅក្នុងបរិវេណសារមន្ទីរឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ទួលស្លែង ។ កាលពី២៧ឆ្នាំមុន អ្នកទាំងនោះបានចូលមកគុកទួលស្លែងក្នុងតួនាទីជាអ្នកចាប់អ្នកទោស អ្នកសួរចម្លើយអ្នកទោស អ្នកការពារអ្នកទោស អ្នកធ្វើបញ្ជីឈ្មោះអ្នកទោស និងអ្នកប្រហារជីវិតអ្នកទោស ។ អ្នកទាំងនេះបានប្រាប់ថា ការងារទាំងនោះធ្វើដើម្បីជាថ្នូរនឹងការរស់រានមានជីវិតតែប៉ុណ្ណោះ ។ គ្រប់គ្នាបានសម្លឹងមើលដោយសភាពរន្ធត់ចិត្តចំពោះកេរដំណែលរបបខ្មែរ-ក្រហមនៅក្នុងសារមន្ទីរឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ទួលស្លែង ថ្វីដ្បិតតែធ្លាប់បានធ្វើការនៅទីនេះអស់រយៈពេលជិតបីឆ្នាំក៏ដោយ ។ ប្រាក់ ខន អតីតអ្នកសួរចម្លើយអ្នកទោសបាននិយាយថា នៅពេលដែលគាត់ចូលមកដល់សារមន្ទីរទួលស្លែង គាត់មានការរន្ធត់ចិត្តចំពោះរឿងរ៉ាវកាលពីមុន ពីព្រោះទីនេះជាកន្លែងសោកនាដកម្ម ។ គាត់មានការអៀនខ្មាសខ្លួនឯងដែលបានធ្វើទង្វើទាំងអស់នេះដែលជាអំពើឃោរឃៅ ប៉ុន្តែការភ័យខ្លាចនាពេលនេះមិនដល់ក្នុងសម័យខ្មែរក្រហមទេ ។ ខន និយាយថា “នៅទីនេះបើយើងមិនធ្វើតាមបញ្ជាគេទេ នោះយើងនឹងឆាប់ស្លាប់បំផុត” ។

ចាប់តាំងពីចូលមកធ្វើការនៅមន្ទីរស-២១ ជាម សឿ អតីតយុទ្ធជនកងការពារអ្នកទោសម្នាក់ទៀតបានបញ្ជាក់ថា ឌុច ប្រធានមន្ទីរនេះមិនដែលអនុញ្ញាតឲ្យគាត់ទៅលេងផ្ទះជួបជុំឪពុកម្តាយម្តងណាទេ ។ សឿ រំឭកថា “កាលពីមុនកន្លែងនេះគួរឲ្យខ្លាចបំផុត ។ ចាប់តាំងពីខ្ញុំចាកចេញពីកន្លែងនេះ ខ្ញុំមិនដែលនឹកគិតថា នឹងមកកន្លែងនេះទៀតទេ ។ គុកទួលស្លែងជាកន្លែងឃុំឃាំងនិងធ្វើទារុណកម្មអ្នកទោសយ៉ាងសាហាវព្រៃផ្សៃ ។ ឥឡូវនេះទួលស្លែងបានក្លាយទៅជាកន្លែងចងចាំសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជា” ។ អតីតយុទ្ធជនមន្ទីរស-២១ទាំងប្រាំមួយនាក់បាននិយាយដូចៗគ្នាថា នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមយើងគិតតែពីខំធ្វើការរៀងៗខ្លួន ។ យើងមិនអាចជួបជុំនិងនិយាយទៅកាន់គ្នាដូចពេលនេះទេ ។ ការជជុំគ្នាគឺជាទោសឧក្រិដ្ឋ ។ នៅពេលដែលយើងបានជួបជុំគ្នារំឭកពីរឿងអតីតកាលឡើងវិញ ធ្វើឲ្យយើងមានអារម្មណ៍ធូរស្បើយ ។

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាៈ ការចងចាំនិងយុត្តិធម៌

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាដែលបំពេញកិច្ចការ “ស្វែងរកការពិត” បានបង្កើតឡើងនៅខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៥ ដែលកាលនោះគឺជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធីស្រាវជ្រាវអំពីប្រល័យពូជសាសន៍នៅកម្ពុជារបស់សាកលវិទ្យាល័យយែលសហរដ្ឋអាមេរិក ។ នៅខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៧ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានក្លាយជាស្ថាប័នឯករាជ្យកម្ពុជាដែលសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងថែរក្សាប្រវត្តិសាស្ត្ររបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដោយសហការជាមួយអ្នកស្រាវជ្រាវជាន់ខ្ពស់អន្តរជាតិ ។ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាមានគោលដៅចម្បងពីរគឺៈ ទី១) កត់ត្រា និងថែរក្សាប្រវត្តិសាស្ត្ររបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យសម្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ និងទី២) ចងក្រង និងរៀបចំព័ត៌មានដែលមានតម្លៃសម្រាប់តុលាការខ្មែរក្រហមនាពេលខាងមុខ ។ គោលដៅចម្បងទាំងពីរនេះគឺដើម្បីជំរុញ “ការចងចាំ” និង“យុត្តិធម៌”ព្រមទាំងកសាងមូលដ្ឋានច្បាប់និងការផ្សះផ្សាជាតិនៅកម្ពុជាពិតប្រាកដ ។

ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅនៃ “ការចងចាំ” និង “យុត្តិធម៌” មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានបង្កើតនូវមូលដ្ឋានកម្មវិធីការងារចំនួន៨ ក្នុងគោលបំណងបង្ហាញឲ្យកាន់តែច្បាស់នូវប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរក្រហមផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានទាំងនេះទៅឲ្យសាធារណជនបានដឹង និងជំរុញឲ្យមានការទទួលខុសត្រូវ និងផ្សះផ្សាជាតិនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ គម្រោងការសំខាន់ៗរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជារួមមាន÷ ១) ការចងក្រងឯកសារ ២) ការបង្កើតផែនទីទីតាំងរណ្តៅសាកសពជនរងគ្រោះ ៣) ការថតឯកសារជាមីក្រូហ្វីល ៤) ការស្រាវជ្រាវ ៥) ការបោះផ្សាយ ទស្សនាវដ្តីស្វែងរកការពិត ៦) ការជំរុញឲ្យមានការទទួលខុសត្រូវ ៧) ការបកប្រែនិងការបោះពុម្ពផ្សាយ និង៨) ការសិក្សាអំពីលលាដ៍ក្បាល

សាកសពជនរងគ្រោះ ។ ជាមួយគ្នានេះ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា បង្កើតឡើងនូវកម្មវិធីការងារបន្ទាប់បន្សំផ្សេងទៀតដូចជា÷ ក) ការព្យាបាលជំងឺចិត្តសាស្ត្រដល់ជនរងគ្រោះក្រោមអំពើទារុណកម្ម ខ) ការបង្កើតសៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រ គ) ប្រវត្តិសាស្ត្រផ្ទាល់មាត់សម្រាប់បណ្ណសារវីដេអូ ឃ) បណ្ណសាររូបថតឌីជីថល ង) ប្រមូលផ្ដុំនិងពិនិត្យឯកសារពាក្យបណ្ដឹង(ញត្តិ) និងច) ការបង្កើតតំណាងនៅតាមតំបន់ៗ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានអនុវត្តកម្មវិធីបន្ទាប់បន្សំនេះជាបណ្ដើរៗរួចមកហើយ ។ ដោយឯកឯងនិងដោយរួមគ្នាគម្រោងការនីមួយៗនឹងក្លាយទៅជាវិភាគទានដ៏ធំធេងដល់គោលបំណងថែរក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរក្រហមដំរុញឲ្យមានការទទួលខុសត្រូវនិងការផ្សះផ្សានៅកម្ពុជា ។

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាកំពុងចងក្រងនូវប្រវត្តិសាស្ត្រពិតមួយអំពីអ្វីដែលបានកើតឡើងនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ។ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាកំពុងតែបញ្ចេញឈ្មោះចារីនៃបទល្មើស និងប្រាប់ឲ្យដឹងអំពីជោគវាសនាជនរងគ្រោះដែលបានបាត់ខ្លួន ។ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាកំពុងតែបើកឯកសារសម្ងាត់បន្សល់ទុកដោយសន្តិសុខកណ្ដាលនៃរបបខ្មែរក្រហម ។ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាកំពុងតែរិះរកនូវការបង្រួបបង្រួមផ្សះផ្សាជាតិតាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ក្រោយពីសោកនាដកម្មត្រូវបានបញ្ចប់ ។

ឥទ្ធិពលសាយចិត្តដែលចេញអំពី"ការពិត" សបញ្ជាក់ឲ្យឃើញអំពីគោលដៅការងាររបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ។ ការបង្ហាញនូវការពិតតាមរយៈការស្រាវជ្រាវជាវិទ្យាសាស្ត្រពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍បន្តិចម្ដងៗប្រជាជនកម្ពុជាអាចទទួលស្គាល់នូវការពិតដោយស្ងៀមស្ងាត់នៅក្នុងចិត្ត ។ ទោះបីថាតុលាការដែលគួរឲ្យទុកចិត្តនឹងចេញជារូបរាងក្នុងពេលខាងមុខនេះក្ដី ក៏អ្វីដែលមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបាននឹងកំពុងធ្វើនេះគឺមានគោលបំណងនាំមកនូវ "ការផ្លាស់ប្ដូរភ្លាមៗនិងគួរឲ្យកត់សម្គាល់" ដល់ប្រទេសកម្ពុជានិងប្រជាជនកម្ពុជាម្ដងម្នាក់ៗ ហើយទីបញ្ចប់នឹងអាចនាំដល់ "ការផ្សះផ្សាជាតិ" ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។

ជាមួយនឹងការខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានទទួលជោគជ័យជាច្រើនក្នុងការធ្វើឲ្យជនរងគ្រោះក្រោមអំពើទារុណកម្មនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមបានដឹងអំពីការពិតនិងការផ្លាស់ប្ដូរអារម្មណ៍ ព្រមទាំងការជំរុញឲ្យមានកិច្ចព្រមព្រៀងជាផ្លូវការរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងអង្គការសហប្រជាជាតិ ដើម្បីរៀបចំ "ដំណើរការជំនុំជម្រះក្ដីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម" ។

សន្និដ្ឋានៈ គ្មានការពិត គ្មានយុត្តិធម៌, គ្មានយុត្តិធម៌ គ្មានការផ្សះផ្សាជាតិ

ក្នុងករណីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍នៅកម្ពុជា ជាការច្បាស់ណាស់ថាប្រជាជនកម្ពុជាជាច្រើននាក់នៅតែរងឥទ្ធិពលពីរបបខ្មែរក្រហមនៅឡើយ ហើយចាំបាច់ត្រូវតែមានការផ្លាស់ប្ដូរអារម្មណ៍ឡើងវិញ ។ ការពាំនាំរបស់ខ្ញុំនូវសំឡេងរបស់ជនរងគ្រោះនិងជនដែលដល់និងកិច្ចការរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាគឺផ្អែកលើជំនឿមួយថា តុលាការកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមនឹងជួយនាំមកនូវការផ្លាស់ប្ដូរភ្លាមៗ និងគួរឲ្យកត់សម្គាល់ជាមិនខាន ។ នៅពេលតុលាការខ្មែរក្រហមកើតមានឡើងពិតប្រាកដនោះ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាប្រាកដជានឹងមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្ដល់ភ័ស្តុតាងប្រឆាំងអតីតមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម និងជាប្រភពព័ត៌មានដ៏ចម្បងទាក់ទងទៅនឹងតុលាការនេះ ។ ជាការពិតណាស់ នៅពេលមានតុលាការការងារទាក់ទងនឹងប្រវត្តិសាស្ត្រ ការជួបជាមួយសាធារណជន និងគម្រោងការផ្សេងៗទៀតរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជានៅតែមានដំណើរការដដែល ។ តុលាការកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមនឹងក្លាយជាព្រនង់មួយវាយបំបាក់វប្បធម៌ "និទណ្ឌទោស" (ភាពគ្មានទោស) ។ ការជំនុំជម្រះនឹងផ្ដល់ឲ្យជនរងគ្រោះភាគច្រើននូវភាពធូរស្បើយក្នុងអារម្មណ៍ព្រមទាំងបង្ហាញដល់មហាជននូវហេតុការណ៍សម្ងាត់ផ្សេងៗជុំវិញអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ដែលជាព័ត៌មានដែលប្រជាជនមិនបានដឹងពីមុនមក ។ ការដឹងនូវព័ត៌មានចេញពីតុលាការនេះនឹងក្លាយជាការរំសាយចិត្តសម្រាប់អ្នកដែលកំពុងទទួលផលប៉ះពាល់ពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ។ ជាមួយនឹងលទ្ធផលទាំងនេះ ប្រទេសកម្ពុជានឹងទទួលបានសន្តិភាពប្រជាធិបតេយ្យ និងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ។ ហេតុការណ៍នេះនឹងចូលទៅក្នុងករណីមួយហៅថា"ការពិតអាចធ្វើឲ្យអ្នកមានអារម្មណ៍ធូរស្បើយលែងខ្វល់ខ្វាយ" ។ តាមវិធីនេះ តុលាការកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមនឹងបានរួមចំណែកដល់"ការផ្សះផ្សាជាតិ" ពិតប្រាកដមិនខាន ។ **ហ៊ុយ វណ្ណៈ**